

Mentaal Kapitaal

Binnen **Mentaal Kapitaal** is onderzoek gedaan naar de samenwerking in hulp bij schoolgerelateerde problematiek. Hiervoor zijn vier focusgroepen georganiseerd. In deze factsheet lees je de bevindingen.*

"Hoe kan (de samenwerking in) de hulp bij schoolstress, prestatiedruk, schoolverzuim en schooluitval worden verbeterd?"

In dit onderzoek zijn vier focusgroepen georganiseerd: twee focusgroepen met in totaal negentien onderwijs- en zorgprofessionals, een focusgroep met vijf ouders van jongeren met schoolgerelateerde problematiek en een focusgroep met acht jongeren die zelf schoolgerelateerde problematiek ervaren. In deze focusgroepen zijn succesfactoren en knelpunten in de samenwerking in de hulp rondom deze problematiek in kaart gebracht. Ook zijn mogelijke oplossingsrichtingen voor de knelpunten besproken.

Hulp op school

Volgens professionals is de aanwezigheid van hulp op school erg belangrijk, vanwege de laagdrempeligheid en bekendheid van de zorgprofessional met de school. Jongeren en ouders benadrukken het belang van een goede band met de mentor. De mentor moet volgens ouders voldoende beschikbaar en goed bereikbaar zijn. De mentor heeft een belangrijke signalerende functie.

Korte lijnen

Professionals geven aan dat het belangrijk is dat er korte lijnen zijn tussen jongeren, ouders en zorg- en onderwijsprofessionals, bijvoorbeeld door op school één persoon aan te wijzen die aanspreekpunt is voor de jongere en ouders. Vanuit jongeren is er ook behoefte aan korte lijnen en duidelijkere informatie over welke hulp ze waar kunnen vinden.

Onderlinge steun

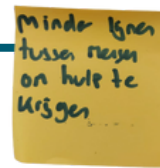
Volgens professionals worden jongeren voor wie het reguliere onderwijs niet passend is vaker gepest of buitengesloten. Zowel ouders als professionals benadrukken het belang van onderling contact en uitwisseling tussen jongeren met soortgelijke ervaringen.

Leefwereld jongeren

Jongeren vinden het belangrijk dat professionals zich verdiepen in hun leefwerelden, om zo een betere connectie met hen te kunnen maken. Professionals geven aan dit zelf ook graag te willen, en zijn benieuwd hoe jongeren de combinatie van bijvoorbeeld school en hun thuissituatie ervaren.

Regievoering

Professionals, ouders en jongeren onderstrepen het belang van goede regievoering. De regie moet volgens hen bij één persoon belegd worden. Jongeren vinden het belangrijk dat deze persoon samen met hen kijkt naar oplossingen, in plaats van te focussen op problemen.

Luisteren naar jongeren en ouders

Professionals geven aan dat de expertise van ouders en jongeren vaak onvoldoende wordt benut. Ouders en jongeren zelf geven aan dat ze soms een gebrek aan vertrouwen voelen tussen henzelf en professionals, en willen serieuzer genomen worden.

Maatwerk

Ouders, jongeren en professionals benadrukken het belang van maatwerk om beter aan te kunnen sluiten op de specifieke ondersteuningsbehoefte van jongeren. Zowel ouders als jongeren benoemen dat er veel binnen de bestaande kaders wordt gedacht, en geven aan dat er meer gekeken kan worden naar de mogelijkheden om de onderwijscontext af te stemmen op die behoefte.

Passend onderwijs

Professionals, ouders en jongeren geven allemaal aan dat het reguliere onderwijs niet voor alle jongeren passend is, en dat er zowel binnen als buiten school onvoldoende alternatieven zijn. Daardoor komen sommige jongeren langdurig thuis te zitten. Flexibiliteit en maatwerk zijn mogelijke oplossingen. Jongeren hebben zelf ook behoefte aan rustige plekken op school.

Talentontwikkeling en autonomie

In alle focusgroepen werd het belang van het aanspreken op interesses en talenten van jongeren benoemd. Ouders vinden dat er een betere balans moet komen tussen focus op cijfers en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Jongeren benoemen daarnaast het belang van het kunnen maken van eigen keuzes, bijvoorbeeld in lesstof als verdieping op het standaard vakkenpakket.

Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem maakt cijfers en verzuim voor ouders inzichtelijk. Volgens professionals en jongeren is het goed dat ouders hiervan op de hoogte zijn, mits zij deze informatie gebruiken om hierover in gesprek te gaan met hun kind, en het niet gebruiken als controlemiddel. Het zou volgens jongeren helpen als scholen ouders beter informeren over het doel en gebruik van het leerlingvolgsysteem.

Het kind als heel persoon zien en niet alleen het stuwje school

Prestatiedruk

Ouders en professionals geven aan dat de prestatiedruk op scholen hoog is. Kinderen worden al vanaf jonge leeftijd getoetst en gemonitord. Ook sportieve/creatieve activiteiten worden regelmatig met een cijfer beoordeeld. Jongeren geven aan dat het kunnen maken van eigen keuzes een oplossing kan zijn, maar daarvoor is het wel belangrijk dat normen rond presteren, zowel binnen de school als de maatschappij, veranderen. Nu geven jongeren aan dat sociale normen en groepsdruk bijvoorbeeld een drempel kunnen zijn om te kiezen voor een ander(e) school(niveau).

Meer vertrouwen in de stem v/r kind !!

Aanbevelingen

Preventieve aangrijpingspunten voor verbetering

- Stem af over **spreiding** van toetsmomenten en daar waar mogelijk verminder de focus op **toetsen**
- Geef jongeren op school ruimte hun **talenten en interesses** te ontwikkelen, zodat ze meer **autonomie** ervaren, wat hun schoolmotivatie kan vergroten.
- Verbeter het **klimaat in de klas**, waarbij aandacht wordt besteed aan het verminderen van pesten en vooroordelen.
- Investeer in de **relatie met jongeren** en heb als docent of jeugdprofessional interesse in de leefwereld van jongeren

Aangrijpingspunten voor verbetering wanneer er problemen spelen

- Stel een **regievoerder** aan die de hulp coördineert en een duidelijk aanspreekpunt vormt voor alle partijen. Zorg hierbij voor **korte lijnen** tussen alle betrokkenen en **zichtbaarheid van de regievoerder** voor jongeren en ouders.
- **Luister** naar jongeren en ouders en heb meer **vertrouwen** in hun kennis en ervaring.
- Verleg de focus van problemen naar sterke kanten en kwaliteiten en zoek naar manieren om die te benutten. Of zoals jongeren zeggen: Denk in oplossingen, niet in problemen.

*Alle genoemde bevindingen zijn gebaseerd op uitspraken van de betrokken participanten. De teksten op de post-its in deze factsheet zijn geschreven door participanten.

Dit is een uitgave van:

Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal
[Bekijk hier meer kennisproducten van de RKJGC](#)

Dit onderzoek is mogelijk gemaakt door: ZonMw

Vormgeving:

Carlijn van Amelsfoort
Elke Roukema

Auteurs:

In co-creatie met leden van de RKJGC